

С Т А Н О В И Щ Е

От: **проф. д-р Гергана Маринова – Институт за държавата и правото при БАН**

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по наказателно-процесуално право в УНСС.

Автор на дисертационния труд: ***Елена Иванова Андреева***
Тема на дисертационния труд: ***„Съдебен контрол върху действията по разследването“***

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2874/09.10.2024 г. на зам.-ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Елена Андреева е завършила сп. „Право“ в Юридическия факултет на УНСС през 2015 г. От 2014 – до 2017 г. е била сътрудник в адвокатска кантора, след това прокурорски помощник в специализираната прокуратура (2017 г.). В периода 2017 – 2018 г. е кандидат за младши прокурор, от 2018 г. до 2020 г. - младши прокурор, а от 2020 г. до настоящия момент – прокурор в СРП.

През 2022 г. придобива професионална квалификация "Финансист" по специалност "Банково дело" от Центъра за професионално обучение "Диджитъл Про" към Запао Маркетинг ЕООД. От същата година е и медиатор към Професионалната асоциация на медиаторите в България. През 2023 г. е била курсист по национална програма "Управленски умения" на Българското училище за политика "Димитър Паница".

През 2018 г. е зачислена за задочен докторант в катедра „Наказателноправни науки“ на ЮФ на УНСС. При обучението ѝ в докторантура са спазени съответните нормативни изисквания.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Темата на дисертационния труд е актуална, интересна и значима поне по две причини. От една страна, тя е в областта на най-слабо, според мен, изследваната част на нашия наказателен процес - доказателственото право, а от друга страна, е първото изследване, което има за обект цялостното разглеждане на съдебния контрол върху способите на доказване (обикновено подходът е друг – да се постави в центъра на изследване даден способ на доказване и през тази призма да се разгледа съдебният контрол върху него, ако такъв е предвиден в НПК).

Дисертационният труд е в обем от 330 с. и включва списък на използваните съкращения, въведение, пет глави, разделени на параграфи, заключение, библиографска справка със 128 заглавия и списък на цитираните решения на национални и наднационални съдилища.

Във въведението са очертани обектният обхват и целта на изследването. В глава първа акцентът в поставен върху способите на доказване като форма на ограничаване на основните права на гражданите. В глава втора са разгледани органите с правомощия в производствата по осъществяване на съдебен контрол и техните актове. Специално място е отделено на тезата, че актът, с който съдът одобрява протокол от действие по разследването, не обвързва съдът, който разглежда делото по същество. Глава трета е посветена на предварителния съдебен контрол, осъществяван по отношение на освидетелстването, претърсването, обиска, изземването, изземването на доставена кореспонденция, вземането на образци за сравнително изследване и на тайните способности – задържане и изземване на недоставена кореспонденция и специални разузнавателни средства. Глава четвърта е посветена на последващия съдебен контрол по отношение на освидетелстването, претърсването, обиска, изземването и тайните способности на доказване. В глава пета е разгледан текущият съдебен контрол, упражняван при разпит на свидетел или обвиняем в досъдебното производство. Всяка една от последните три глави започва със самостоятелен параграф, в който са изведени общите положения на разглеждания вид контрол. В заключението са обобщени направените изводи и предложения *de lege ferenda*.

Стилът на дисертационния труд е научен, прецизен в същото време изключително четивен. Тезите и аргументите са изложени ясно, логически последователно, осмислено. Личи точното боравене с процесуалната терминология и изключително доброто познаване на наказателно-процесуалната материя – законодателство, съдебна практика (национална и наднационална), становища, изразени в теорията. Дисертантката уверено излага и обосновава своите позиции, които са разумни, балансирани, без крайности и „ексцентрични“ идеи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Резултатът от изследването и един цялостен анализ на съдения контрол върху действията по разследване, който би бил полезен на широк кръг адресати – на практикуващите юристи, на законодателя, на научната общност и студентите по право.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам конкретните научни и научно-приложни приноси, посочени в автореферата.

Специално внимание, но без какъвто и да било стремеж към изчерпателност, бих искала да обърна внимание на: подробния анализ на съдебния контрол относно задържането и изземването на кореспонденцията във всичките му аспекти; аргументацията на тезата за необходимостта на съда да се предоставя делото при искане за предварителен или последващ контрол; анализът на съдържанието на искането на прокурора за предварително разрешение или последващо одобрение на протокола от извършеното действие по разследването; анализът на съдебната практика, вкл. на КС, ЕСПЧ и СЕС, по различни въпроси; множеството предложения *de lege ferenda* и т.н.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Елена Андреева има 5 публикации по темата на дисертацията, от които една под печат. Така тя не само отговаря, но и надвишава минималните национални изисквания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът коректно отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд. В допълнение той подробно посочва обекта, актуалността и значимостта на труда, целите и задачите на изследването, използваната методология. Съдържа също справка за научните и научно-приложните приноси и списък на публикациите, с което напълно отговаря на установените изисквания за структурата и съдържанието на автореферата.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам бележки, които да повлияят на положителната ми оценка на дисертационния труд.

Бих си позволила да отправя само две препоръки за незначителното му подобряване. Може би си заслужава да се обмисли още малко тезата, че обвиняемият може да се позове на нарушаване на правата на трети лица при действия по разследването и на това основание да иска недопускане на доказателства (с. 127) и евентуалното ѝ отстояването да бъде подкрепено с допълнителни аргументи. Както и да се помисли върху това дали протоколът за обиск по ЗМВР „в качеството си на обикновен

документ се третира като писмено доказателствено средство съобразно чл. 127 НПК“ (с. 258) и ако тази теза продължава да се поддържа, да бъде допълнително обоснована.

8. Заключение

Въз основа на цялостната си оценка считам, че дисертационният труд „Съдебен контрол върху действията по разследването“ на Елена Иванова Андреева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и съответния правилник на УНСС. Той показва задълбочените знания на дисертантката по наказателен процес, и способността ѝ да извършва самостоятелни научни изследвания с научни и научно-приложни приноси. Давам положителна оценка на труда и предлагам на научното жури да присъди на Елена Иванова Андреева образователната и научна степен „доктор“.

Октомври 2024 г.

Проф. Г. Маринова